

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

České Budějovice

Inspekční zpráva

Zvláštní škola Český Krumlov

Kaplická 151, 381 01 Český Krumlov

Identifikátor školy: 600 022 307

Zřizovatel: Školský úřad, Havraní, 381 01 Český Krumlov

Termín konání komplexní inspekce: 24. - 26. ledna 2000

Čj.	071 334/2000-005007
Signatura	kg2nt201

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Zvláštní škola v Českém Krumlově je plně organizovaná škola, zajišťující vzdělávání a výchovu v 17 třídách zvláštní školy a ve 2 třídách pomocné školy. V tomto školním roce školu navštěvuje 148 žáků. Škola je otevřena i žákům s kombinovaným postižením.

Zvláštní škola

Kontrolou pedagogické dokumentace (přípravy učitelů, záznamy v třídních knihách), sešitů žáků a pracovních listů byla ověřena potřebná úroveň souladu rozvržení učiva s požadavky učebního plánu Vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22. V časové dotaci předmětů nebyly učiněny žádné úpravy ve smyslu dodatku a poznámek k učebnímu plánu. Tematické plány vyučujících zahrnují všechna témata učebních osnov a navazují na učivo z předcházejících ročníků. Učivo je probíráno v souladu s časovým plánem učitelek a učitelů. Z hospitační činnosti, provedené během komplexní inspekce, jednoznačně vyplývá dobrá rozpracovanost učiva v rámci daného postupného ročníku. V meziročníkové vazbě není patrná duplicita (kromě správně uplatňované formy opakování učiva při výrazném respektování individuálních dispozic dětí). Rozsah probíraného učiva v části přírodovědných předmětů (zeměpis, přírodopis) je poměrně široký a pro žáky náročný.

Vedení školy se snaží o maximální využití odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících, jejich erudice a většinou bohatých pedagogických zkušeností. Z pohledu sledovaných předmětů je personální situace velmi dobrá.

Pracovní prostředí žáků ve třídách i odborných učebnách je na vysoké úrovni, odpovídající úroveň mají prostorové podmínky. Úpravnost tříd a jejich estetický vzhled převyšují běžný standard tohoto typu škol. Je využíváno jak prací žáků, tak i instalací vhodných názornin a metodických postupů.

Klasifikace a hodnocení žáků obsahově i způsobem provádění odpovídá pokynu MŠMT čj. 10 182/98-24.

Rozvrh hodin a tempo práce v hodinách umožňují žákům dostatečný prostor pro odpočinek a relaxaci. Z hlediska psychohygieny je diskutabilní, a v tomto typu školy ojedinělé, zařazení dvou hodin českého jazyka nebo matematiky v jednom sledu. Vztahy mezi učiteli a žáky jsou založené na principech důvěry, důslednosti, znalosti podmínek žáků a přiměřené tolerance. Stávají se tak výrazným motivačním faktorem a zásadním způsobem ovlivňují vnitřní atmosféru pracovního prostředí ve třídě i celé škole.

Matematika, fyzika, rýsování

Metodická stavba vyučovacích jednotek vychází ze znalosti individuální dispozic žáků. Postupy pedagogů respektují zásady práce se žáky v daném spektru mentálního handicapu. V úvodních částech jsou zařazovány motivačně laděné metody, důraz je kladen na pochopení podstaty a postupu řešení zadání, příkladu, nákresu. Provázanost s praktickou použitelností učiva je evidentní. Nebyly zjištěny nesrovnalosti pojmového charakteru či věcně nesprávná interpretace učiva.

Výrazně pozitivně (především v individuální poloze) je pracováno s chybou žáka - návrat k předchozí části probíraného tématu, kontrola úrovně zvládnutí požadovaných vědomostí a dovedností. Hodnocení výkonu žáka má etapovitý charakter, žáci jsou důsledně vedeni k sebekontrolě (i systémem diferencovaně zadávaných dílčích úkolů), ve velkém rozsahu je využíváno kladného ocenění. I v těchto exaktních předmětech je práce učitelů charakterizována systematickým tlakem na rozvoj komunikačních dovedností žáků, formulaci odpovědí, čtení

textů a porozumění zadání. Žáci mají k dispozici jak základní vybavení učebnicemi a pracovními listy, tak i řadu dalších pomocných materiálů kvalitní didaktické hodnoty, které si většinou připravují učitelé. Vybavení pomůckami je potřeba operativně aktualizovat ve spolupráci např. se Službou škole či jinou institucí.

Český jazyk

Předmět je vyučován v souladu s cíli stanovenými ve vzdělávacím programu zvláštní školy. Žáci používají učebnice a pracovní listy se schvalovací doložkou MŠMT ČR. Při čtení a literární výchově je výuka doplněna knihami ze žákovské knihovny, velmi dobrá je i spolupráce s Městskou knihovnou v Českém Krumlově. Učitelky používají nejčastěji frontální vyučovací metody, které však vzhledem k nízkému počtu žáků ve třídách dávají všem dostatek prostoru pro aktivní práci v hodinách. Velká pozornost je věnována opakování a procvičování učiva, což se pozitivně projevuje v úrovni čtení a psaní. Při zadávání samostatné práce je patrná snaha přizpůsobit požadavky individuálním schopnostem žáků a jejich pracovnímu tempu. Malý důraz je kladen na závěrečné shrnutí učiva v hodině a hodnocení práce celé třídy. V nižších ročnících nemají žáci dostatek speciálních pomůcek pro poznávání tvrdých a měkkých slabik, délky samohlásek, ve většině tříd chybí vydávané nástěnné přehledy gramatických jevů, které si většinou musí zpracovávat učitelky. Hodnocení žáků je vyvážené ve všech složkách předmětu (čtení a jazykové výchově, psaní a literární výchově).

Pracovní vyučování

Vyučování probíhá v odborných pracovnách - dřevodílně, kovodílně, školní kuchyni a pozemku. Pro výuku je zajištěn dostatek materiálu a kvalitní nářadí a nástroje. Vyučování je velmi dobře materiálně i metodicky připravené. Učitelé a učitelky volí vhodné pracovní postupy a dbají na bezpečnost při práci. V hospitovaných hodinách žáci i žákyně prováděli různě obtížné činnosti podle svých individuálních dovedností. Výrobky, které žáci zpracovávají ve vyšších ročnících jsou poměrně složité a dávají žákům možnost použít a procvičit si širokou škálu pracovních technik. Jsou vedeni k systematickosti, trpělivosti a vytrvalosti. Vyučující jim po celou dobu pomáhají, sledují přesnost úkonů a provádějí korekci chyb. Nechybí závěrečné zhodnocení.

Přírodopis, zeměpis

Uvedené předměty jsou vyučovány v běžných třídách. Učitelé i žáci mají k dispozici dostatek názorných pomůcek a aktuálních map. Výuka v navštívených hodinách probíhala převážně frontálním způsobem. V hodině zeměpisu v 9. ročníku zvolil učitel velmi rychlé tempo a část žáků se do opakování učiva vůbec nezapojila a nedošlo k upevnění nových poznatků. Rozsah probíraného učiva byl příliš široký. Ve třídě se spojeným osmým a devátým ročníkem bylo učivo dobře volené, soustředující se na podstatné a významné jevy. Výuka byla doplněna množstvím ukázek z cestopisných knih. Poměrně výrazně se lišil styl výuky v nižších ročnících, kde převažovala aktivní práce žáků podpořená používáním názorných pomůcek od výuky ve vyšších ročnících, kde byl kladen důraz spíše na verbální zvládnutí učiva. Při opakování učiva, prováděného řízeným rozhovorem, prokazovali žáci dobré zvládnutí učiva.

Pomocná škola

Týdenní časová dotace v obou třídách pomocné školy je stanovena v souladu s požadavkem Vzdělávacího programu pomocné školy čj. 24 035/-22.

Učitelky si rozvrhly učivo do měsíčních plánů, ve kterých se počítá s vyučováním ve dvou i

třech odděleních ve třídě a se spirálovým upevňováním a rozšiřováním učiva. Dva žáci postupují podle individuálního vzdělávacího programu.

Výuku zajišťují dvě učitelky, které splňují požadavek odborné i pedagogické způsobilosti, což má příznivý vliv na kvalitu jejich práce. Asistentka má část úvazku také ve školní družině a kvalifikaci si doplňuje dálkovým studiem speciální pedagogiky.

Vyučování probíhá v podnětném prostředí a je bohatě zabezpečeno názorem. Třídy jsou poměrně malé, ale pro potřeby školy dostačují. Všude panuje čistota a pořádek. Pro cvičení a relaxaci mohou využívat menší, pěkně zařízenou cvičebnu. Výtah umožňuje přístup žákům s tělesným postižením. Ve škole je pro žáky dostatek pomůcek i hraček. Učitelky si iniciativně samy vyrábějí množství názorných pomůcek zejména pro žáky s autismem a individuálními vzdělávacími programy. Používané učebnice a učební texty mají schvalovací doložky MŠMT ČR.

Při vyučování se projevuje velice pěkný vztah učitelek k žákům a jejich hluboký zájem o zvolené povolání. Výuka byla velmi dobře zorganizovaná, při skupinové a individuální práci se dětem pečlivě věnovala asistentka. Žáci byli pozitivně motivováni a povzbuzováni. Pestrá stavba hodin, střídání činností, prolínání příbuzného učiva a častá pochvala umožňovaly dětem prožít radost z úspěchu. Žáci a žákyně jsou vedeni k vzájemné spolupráci, osvojují si pravidla kulturního chování.

Svým vstřícným přístupem k rodičům žáků, s nimiž jsou učitelky v každodenním kontaktu, si získávají jejich důvěru a pomáhají jim řešit problémy spojené s péčí o těžce mentálně postižené děti. Jedna z učitelek se angažuje v organizování ozdravných pobytů dětí a uskutečňuje výuku tělesně postiženého žáka v rodině.

Hodnocení kvality vzdělávání

Výuka sledovaných předmětů je dobře plánovaná, větší pozornost je nutné věnovat výběru učiva v přírodopisných předmětech. Na velmi dobré úrovni jsou personální, materiální a psychohygienické podmínky. Používané formy a metody výuky odpovídají schopnostem žáků a jejich výukovým možnostem, rezervy jsou v častějším používání verbálních metod ve vyšších ročnících zvláště školy. Velmi dobrá je motivace a interakce se žáky, podpořená objektivním a převážně pozitivním hodnocením.

Výsledky výuky ve sledovaných předmětech mají velmi dobrou úroveň. Žáci zvládají učivo v rozsahu stanoveném vzdělávacím programem, dobře komunikují a vzájemně spolupracují. Všichni žáci, kteří odcházejí do odborných učilišť jsou přijati do zvoleného učebního oboru.

Pomocná škola má velmi dobré a vynikající výsledky v péči o těžce mentálně postižené žáky. Učitelky i asistentka odpovědně a citlivě přistupují k jednotlivým žákům a jsou oporou pro jejich rodiče.

Kvalita vzdělávání má nadprůměrnou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Hlavním úkolem, který si škola v dlouhodobém horizontu stanovila, je zajištění vzdělávání žáků s mentálním handicapem a žáků s kombinovaným postižením. Jedná se zejména o dostatečnou kapacitu školy a bezbariérový přístup. Tento úkol se ve spolupráci s městem Český Krumlov daří plnit.

Největší důraz v této oblasti je kladen na operativní týdenní plánování a upřesňování úkolů vyplývajících z chodu školy. Roční plán práce je pouze rámcový, obsahuje plán pedagogických rad, výletů a exkurzí. Vzhledem k velikosti školy, počtu žáků a zejména stanovení základních výchovně vzdělávacích cílů pro daný školní rok není poměr mezi operativním a ročním plánováním optimální.

Výuka ve zvláštní škole i ve třídách pomocné školy probíhá podle schválených vzdělávacích programů. Z nepovinných předmětů je nabízeno náboženství.

Plánování má průměrnou úroveň.

Organizování

Škole se daří organizačně dobře zajišťovat personální a materiální podmínky vzdělávání. Výuka je zajištěna převážně s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Všichni pedagogičtí pracovníci mají stanovené pracovní náplně, ve kterých jsou uvedeny jejich povinnosti a kompetence.

Jediným poradním orgánem školy je pedagogická rada. Vzhledem k velikosti školy a nutné postupné obměně pedagogického sboru (příchod méně zkušených pedagogických pracovníků), ale i vzhledem ke sjednocování požadavků a nároků na žáky a zavádění moderních vyučovacích metod a forem práce se negativně jeví absence metodických orgánů a předmětových komisí ve škole. Dokumentace školy je vedena přehledně, úplně a na předepsaných tiskopisech. Záznamy v třídních knihách mají dostatečnou vypovídající hodnotu o probíraném učivu a plnění vzdělávacího programu. Dokumentace školní družiny je vedena v požadovaném rozsahu. Velmi dobrou úroveň mají správní rozhodnutí ředitele školy týkající se zařazení žáků do ZvŠ.

Spolupráce s rodiči a jejich informovanost o podmínkách výchovy, vzdělávání a jejich výsledcích má odpovídající úroveň. Rodiče mají dostatek možností k získání informací o výsledcích vzdělávání a výchovy a možnostech profesionální orientace vycházejících žáků. Pozornost je věnována též informování širší veřejnosti. Škola organizuje pravidelné výstavy prací žáků, kulturní vystoupení pro seniory a vedení školy informuje veřejnost prostřednictvím článků v regionálním tisku. Aktivně se podílí na organizaci sportovních soutěží pro žáky zvláštních škol. V tomto školním roce uspořádá oblastní kolo sportovních her.

Vnitřní řád školy neodráží zcela současný stav ve škole. Některá opatření směřující k organizaci přestávek nejsou již aktuální. Zároveň školní řád neobsahuje ustanovení o právech žáků. Vzhledem k těmto skutečnostem je jeho funkce ve škole spíše formální.

Výroční zpráva o činnosti školy obsahuje dostatek informací, ale nemá analytický charakter, který by umožnil sebehodnocení školy a postihl silná a slabá místa, kterým je nutné se v dalším období věnovat.

Organizování výchovně vzdělávací činnosti má dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Systém vedení a motivování pracovníků je založen na demokratickém stylu řízení. Vedení školy vytváří velmi dobré podmínky pro uplatnění individuálních schopností jednotlivých pracovníků, vytváří jim prostor pro uplatňování dobrých nápadů a podporuje jejich další

vzdělávání. Kvalita práce a aktivity nad rámec pracovních povinností jsou oceňovány. Na kvalitu a výsledky výchovně vzdělávací práce kladou hlavní důraz kritéria hodnocení pracovníků. S těmito kritérii jsou seznámeni na pedagogické radě, nejsou však zveřejněna trvale (nástěnky).

Pracovníci školy jsou velmi dobře vedeni a motivováni.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní a hospitační činnosti nemá vedení školy zpracován, ředitel školy i jeho zástupce však podle záznamů v třídních knihách vykonávají hospitační činnost v dostatečném rozsahu. Písemné záznamy o hospitacích a projednání závěrů s vyučujícími nejsou vedeny. Pravidelně je používána videokamera k nahrávání průběhu vyučovacích hodin, které jsou pak s vyučujícími rozebírány.

Součástí kontrolní činnosti je kontrola povinné dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, vysvědčení žáků apod.), kontrola provozních zaměstnanců a hospodaření školy.

Kontrolní činnost má ještě vyhovující úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy má demokratický charakter. Důraz je kladen zejména na operativní rozhodování. Nedostatky se objevují zejména v oblasti plánování, kontrolní a hospitační činnosti. Zjištěné klady a nedostatky jsou v rovnováze, řízení školy má dobrou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Provoz školní družiny navazuje vhodnou formou na koncové hodiny výuky. Žáci jsou zařazeni ve dvou odděleních. Hlavní činnost je zabezpečována v době od 11,45 do 14,30 hodin. Obě vychovatelky jsou absolventkami střední pedagogické školy. Jedna vychovatelka splňuje i požadavek speciálně pedagogického (psychopedického) vzdělání. Druhá vychovatelka v současné době speciální pedagogiku studuje.

Kontrolou dokumentace bylo zjištěno řádné vedení docházky žáků, kontaktů s rodiči i průběhu výchovné činnosti. Převážná část žáků pobývá ve ŠD do 13,00 hod. Výrazným faktorem je zde dopravní spojení do okolních obcí.

Prostorové podmínky jsou velmi dobré. Přímá výchovná činnost navazuje na školní práci (příprava na výuku, vypracování domácích úkolů), dostatečný prostor je však dán i zájmovým činnostem (pohybové aktivity, hry, vycházky, rukodělné práce).

Činnost školní družiny má velmi dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina školy vydaná ŠÚ v České Krumlově dne 24. 11. 1994
- Rozhodnutí MŠMT ČR o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 7. 1. 1999, čj. 10 526/99-21

- Povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů.
- Plán činnosti školy na školní rok 1999/2000.
- Týdenní plány práce školy za měsíc leden 2000
- Plán činnosti školní družiny ve školním roce 1999/2000.
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1998/1999.
- Výroční zpráva o hospodaření školy v roce 1998.
- Tematické plány vyučujících.
- Individuální vzdělávací programy žáků pomocné školy
- Žákovské knížky.
- Písemnosti a výrobky žáků.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- Vysoká odborná a pedagogická způsobilost pedagogického sboru
- Výborné výsledky ve výtvarných činnostech žáků
- Zabezpečení výchovy a vzdělávání žáků s kombinovaným postižením
- Vhodné prostorové a materiální podmínky školy
- Velmi dobrá spolupráce s městem Český Krumlov
- Estetický vzhled všech vnitřních prostor školy, využití prací žáků
- Slušné a kultivované chování žáků v průběhu inspekce.

Negativa:

- Málo průkazná kontrolní činnost
- Preference operativního řízení před střednědobým a dlouhodobým plánováním

Škola velmi dobře plní svůj hlavní cíl – výchovu a vzdělávání mentálně handicapovaných žáků. Zjištěné dílčí nedostatky v řízení školy nemají negativní vliv na průběh a výsledky výchovně vzdělávacího procesu.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou používány prioritně pro zkvalitnění materiálních podmínek žáků, k nákupu učebnic a školních pomůcek. Jejich výše umožňuje plnění používaných vzdělávacích programů.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Ira
Členové týmu	PaedDr. Zdeněk Slomek

Externí spolupracovníci Mgr. Irena Urbanová

V Českých Budějovicích dne 2000-02-11

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:

Razítko

.....

Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad, Havraní ulice 381 01 Český Krumlov	29. 2. 2000	456/00-005007

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány